

Izhaja

vsak četrtek, ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure pred poldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inzerate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovec,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXV.

V Celovcu, 7. junija 1906.

Štev. 23.

Današnja številka obsega 6 strani.

Volitev v okrajni šolski svet velikovski.

V sredo, dne 30. majnika, se je vršila v Velikovcu volitev enega člana velikovškega okrajnega šolskega sveta. Pri zadnji volitvi je bil izvoljen namesto odstopivšega velikovškega župana Pinteritscha Slovenec, župnik Treiber, in tako smo se tudi sedaj nadejali, da bo izvoljen slovenski kandidat, toda varali smo se. In povemo naravnost, da nas to niti presenetilo ni, kajti pri nas na Koroškem je pač že tako, da nam vsled nemarnosti in nezanesljivosti poklicanih činiteljev splavajo najboljši upi po vodi.

V velikovškem političnem okraju je med 31 občinami 18 slovenskih, in potemtakem bi morala biti slovenskemu kandidatu večina popolnoma zagotovljena. Toda če pogledamo te naše občine natančneje, nas je v resnici večkrat strah njihovega slovenstva. Ne rečemo, da povsod, da v vseh občinah, ali med v resnici zlato pšenico je mnogo, mnogo najstrupenejše ljulike. In kar je najhujše, discipline manjka, one narodne discipline, ki gotovo vodi k zmagi. Ali naj to štejemo morda v čast županu zavedne slovenske občine, da se dvakrat po vrsti ne udeleži niti sam, niti po pooblaščenju tako važne volitve? Ali naj morda hvalimo župana slovenske občine, ki se kaže Slovenca, pa pošlje k volitvi pooblaščenca, našega zagrizenega nasprotnika, ali naj pojemo slavo onim slovenskim županom, ki v zadevi, katera je življenske važnosti za slovenski narod na Koroškem, oddajo svoje glasove najodločnejšemu nasprotniku? Gnilo, do skrajnosti gnilo je tako slovenstvo, in če ne bomo tega zla s korenino vred izpulili iz naše narodne njive, bomo sami krivi svojega pogina! „Naši“ ljudje ne poznajo discipline in je nočejo poznati; potem se ni čuditi, da zmaga nasprotnik z 18 glasovi proti 12.

Volitev se je vršila v zborovalni dvorani mestnega občinskega sveta. Pred volitvijo je bila takoiimenovana županska konferenca, katere so se udeležili tudi občinski tajniki. In kar je bilo sedaj nekaj posebno čudnega: pri zadnji volitvi v okrajni šolski svet so se morali tajniki odstraniti, sedaj pa so bili navzoči tudi pri volitvah. Da, da, naši občinski tajniki! Zopet

ljulika med pšenico! Znano nam je več slučajev, da so tajniki slovenskih občin pri deželno-zborskih in državnozbornih volitvah očitno agitirali proti slovenskemu kandidatu! In niti te gnilobe se ne morejo ali ne upajo izbežati „naše“ občine. Naravnost škandalozne razmere. Slovenske občine si izvolijo za župane — nasprotnike, češ, da ni zmožnejših našincev, in slovenske občine vzdržujejo nemčurske tajnike, ker se jim ne upajo pokazati vrat! Žalostno, ali žal preresnično!

S slovenske strani se je storilo vse, da bi se bila lahko izvršila volitev za nas ugodno. Izmed četvorice zavednih, zmožnih mož naj bi se bil izbral kandidat. Ali računaj in računaj, izid bo gotovo drugačen, kakor si ga izračunal, kajti upošteval nisi kakih osebnih podrobnosti, morda kakega majhnega častihlepja ali kaj podobnega, pa z bogom slovenska stvar! Rajši najhujšega Nemca! Slovenski kandidat je bil prevajlski župan g. Pristov, nemški pa velikovski gostilničar Nagele. Ob tej priliki naj poudarimo, da je bilo dosedaj že pet članov okrajnega šolskega sveta — Velikovčanov. Čemu pa se potem kličejo župani celega okraja k volitvi? Naj se kratkoma imenuje še one štiri člane izmed velikovških „purgarjev“ in stvar je pri kraju! Čemu potem volitve, če mora edini Velikovec zastopati celi okraj! Da, to naravnost nesramno preziranje celega okraja je najboljši dokaz, kako mesto Velikovec, kako velenemška velikovška gospoda, ki živi od prebivalstva okraja, globoko zaničuje vse, kar ni nemško-velikovškega! Samo ob sebi je umevno, da bi se bil sedaj moral voliti v okrajni šolski svet zastopnik iz pliberškega okraja; ali komandiral je zopet Velikovec in izvoljen ni bil prevajlski župan, temveč velikovski gostilničar! In celo župani pliberškega okraja so rajši volili velikovškega „purgarja“, kakor pa župana iz domačega okraja! Da, pozneje so se izgovarjali, da bi bili volili g. Pristova, ako bi bili vedeli, da je on kandidat, ali takega zvočenja po toči jim ne bo verjel noben pameten človek. Za nje je stvar rešena, da je le izvoljen nasprotnik Slovencev, pa naj bo Kinež ali Jud ali pa velikovski „purgar“.

Izvoljen je bil Nagele z 18 glasovi, dočim je dobil g. Pristov samo 12 glasov. Tako vstopi v okrajni šolski svet velikovski šesti Velikovčan in poleg tega najhujši nasprotnik vsega, kar

le diši po slovensko-narodnem. In temu so krivi ne Nemci, temveč naši slovenski župani!

Bodi že kakor hoče, ta poraz je za naše razmere tako značilen, da bi morali biti slepi, ako ne bi hoteli spoznati, kje je treba zastaviti z najodločnejšim delom. Kakor smo že poudarjali, manjka nam discipline. Discipline pa ni, kjer ni organizacije. Zato pa najprej proč z gnilobo, ki smo jo že omenili v tem spisu, obenem pa na dan z organizacijo slovenskih županov. Slovenski občini na čelo odločnega slovenskega župana, njemu na stran odločnega slovenskega tajnika, vse župane pa v krepko in trdno zvezo, katera bo brez strahu znala zastopati želje in zahteve slovenskih županov. Ta način se bodo naše občine kmalu in temeljito otresle pogubnega vpliva mestne nemškutarije in hajlovstva. Slovenski kmet, slovenski davkoplačevalec, slovenska občina bodi sam svoj gospodar, ne pa podrepanik mestnih izkoriščevalcev slovenskega kmetkega ljudstva!

Zatorej na dan z organizacijo slovenskih županov!

Kako je vendar mogoče?

Volitev v okrajni šolski zastop v Velikovcu osvetlila je zopet prežalostno položaj Slovencev na Koroškem. Katoliško ljudstvo ima v sedanji dobi vendar dosti priložnosti, spoznati, da je vsakateri poštenjak dolžan sebi, svoji družini, svojemu ljudstvu, svoji veri z vso odločnostjo nastopati zoper ljudi, ki jih moramo vsi katoličani, in zlasti Slovenci, smatrati za prenevarne in neizprosne nasprotnike. In vendar! Najdejo se moške, ki jih je ljudsko zaupanje vzdignilo na županska mesta, moške, ki gleda na nje vsa občina: taki moške so pri volitvah v okrajni zastop glasovali za moža, ki je eden nam najbolj nevarnih nasprotnih agitatorjev! Slovenci, katoličani! V kratkem bodele čuli v cerkvi čitati pastirski list vseh škofov Avstrije. Ta pastirski list bo vam povedal: „Šolo, v katero mora mladina zahajati, hočejo nasprotniki cerkve napraviti brezversko, odstraniti hočejo vse verske vaje, kaj bo z otroci? Nemogoče je razumeti, kako zamore razumen človek priti do takih misli? Sveto katoliško cerkev hočejo izruti s koreninami vred, krščansko družino hočejo uničiti po brezverski vzgoji otrok. To nevarnost je Bog pri-

Podlistek.

Tri smrti.

Po Tolstoju.

(Konec.)

Konji so bili že vpreženi, kočijaž pa se je še obotavljal! Šel je v voznisko sobo. V sobi je bilo grozno vroče, puščobno in dušljivo, dišalo je po pečenem kruhu, zelju in ovčjem mesu. V sobi je bilo nekaj voznikov, kuharica je imela opraviti pri peči, na peči pa je ležal bolnik, zavrt v kožu. „Stric Fedor! Stric Fedor!“ kliče mladi kočijaž v kožu, stopivši v sobo, z bičem za pasom, ter se obrne k bolniku. „Kaj je, pohajač? Kaj hočeš Fedorju?“ vpije eden izmed voznikov. „Saj vendar veš, da te čakajo pri vozu.“ „Za škornje bi ga prosil, moji so raztrgani“, je odvrnil fant. Popravil si je lase in rokavice za pasom. „Ali spi? ... Hej, stric Fedor!“ „Kaj je?“ zašepetal je slab glas in rdečkast, suh obraz se je obrnil raz peč. Široka, suha, brezbarvena, kosmata roka je potegnila kaftan čez koščene, z umazano srajco pokrite prsi. „Daj mi piti, brat ... kaj hočeš?“ Fant mu je podal vrč vode. „No, Fedor“, reče obotavljaje, „ti ne rabiš več svojih škornjev ... posodi mi jih ... težko da bi hodil še v njih ...“

Bolnik se je nagnil čez glinasti vrč. Pil je slastno in močil v vodi svojo razorano in skuštrano brado, ki je bila precej nečedna, medle in upadle oči pa so trudno zrlle na postiljona. Ko

se je napol, skušal je vzdigniti roko, da bi si obrisal mokre ustne, a ni mogel, in obrisal se je ob rokave kaftana. Sopol je težko skozi nos, molčal in gledal z vso močjo mladeniču ravno v oči. „Ali si jih že morda komu obljubil?“ je nadaljeval. „Torej prepozno! Stvar je pač ta: zunaj je moko in ker imam vožnjo, mislim sem si, Fedorja poprosim za škornje, on jih najbrže ne rabi ...“ Krčevit kašelj je dvignil bolnikove prsi; nagnil se je naprej, da ga ne zaduši. „Čemu mu pa bodo?“ zakriči naenkrat jezavo kuharica. „Že dva meseca ne zleže nič s peči. Njegova bolezen je globoko vkoreninjena; kašlja tako, da ni mogoče poslušati. Čemu jih potrebuje? V novih škornjih ga ne bodo pokopali. In čas je že, Bog mi odpusti greh! Le glej, kako kašlja! Boljše bi bilo, da ga spravimo v kako drugo sobo ali kam drugam. V mestu imajo bolnišnico ... ali je to prav? Ves kot je zaseden. Nobenega prostora nimamo več, tudi snažnosti zahtevajo ...“ „Hej, Sergij na voz ... gospoda že čaka! je kričal poštar. Sergij je hotel oditi; ne da bi počakal odgovora; bolnik pa mu je med kašljanjem namigaval z očmi, da hoče odgovoriti. „Vzemi jih“, je dejal s hripavim glasom in s silo zadrževal kašelj. A ... čuj ... kupi mi kamen, ko umrem.“ „Hvala, stric, torej jih vzamem, in kupim bom kamen!“ „Otroci, ste slišali?“ je še pristavil bolnik s težavo in se nagnil naprej, kajti kašelj ga je dušil. „Mi smo slišali“ je dejal eden izmed voznikov. „Pojdi, Sergij, poštar je že zopet tu. Gospa Širkin je bolna.“ Sergij je hitro sezul svoje velike ponošene škornje in jih vrgel pod klop. Škornji strica Fedorja so mu bili prav,

kakor bi mu jih vlil in veselo jih ogledovaje je šel na voz. „Ej, imenitni škornji! Daj, da ti jih namažem!“ je dejal voznik, ki je držal v roki vozno mast, ko je Sergij stopal na kozla in zgrabil vojke. „Ali ti jih je dal zastoj?“ „Kaj si nevoščljiv?“ je odvrnil Sergij, se vzdignil nekoliko in potegnil kaftan čez noge. „Naprej! Hej, otroci!“ je vzpodbujal konja in vihtel bič. Voz in kočija z gospodo in kovčegi sta zdrčala po mokri cesti ter kmalu izginila v sivi jesenski megli.

Bolni voznik je ostal na peči v soparni sobi in se, ne da bi se odkašljal, z vso svojo močjo obrnil na drugo stran ter vtihnil. Do večera so odhajali in prihajali ljudje v sobo in obedovali — bolnika pa ni bilo čuti. Kuharica mu je pogrnila s kožuhom noge, predno je šla h počitku. „Ne huduj se, Nastazija“, je šepetal bolnik. „Kmalu ti izpraznim tvoj kot.“ „Dobro, dobro! Brez pomena!“ je mrmrala Nastazija. „Kje te boli, stric? Povej!“ „Ves votel sem že! Bog vedi, kaj je to.“ „Ali te tudi vrat boli, ko kašljaš?“ „Povsod me boli ... Moja zadnja ura je tu ... tu je, tu ... oh, oh!“ je stokal bolnik. „Pokrij se ... tako!“ Nastazija mu je ovila noge še tesneje in skočila s peči.

Mala nočna svetilka je le slabo razsvetljevala sobo. Nastazija in kakih deset voznikov je glasno smrčalo po tleh in klopeh. Le bolnik je tiho zdihoval, kašljal in se premetaval po peči. Proti jutru je bil čisto miren. „Kakšne čudne sanje sem imela!“ je dejala kuharica zjutraj in se pretezala. „Videla sem, kako je šel stric Fedor doli s peči in hotel iti sekat drva. Pomagal ti bom, Nastazija, je dejal. In jaz sem mu rekla:

Spominjajte se Ciril-Methodove družbe!

pustil kot izkušnjo, v kateri naj se izkaže vaša zvestoba in stanovitnost v katoliški veri, v kateri naj odločno nastopate in kaj žrtvujete v blagor vaših otrok. Kakoršen je napad, takšna mora biti obramba: društvo proti društvu, shod zoper shod, časnik zoper časnik, **volitev zoper volitev!** Udeležujte se vestno volitev, kadar je treba dobiti zanesljivih mož za ljudske zastope, ki imajo kaj vpliva na ljudske šole."

Par naših slovenskih županov pa je glasovalo za nasprotnika krščanskih šol. To zdaj, ko se je proti zakonu in proti šoli začela taka vse-nemška agitacija, ki mora slepcu odpreti oči! Slavni župani, ki ste velikovskega vsenemca volili, poslušajte dobro, kadar se bo bral pastirski list, in zapomnite si, da bodo ljudje s prstom za vami kazali: tudi ta je eden tistih!

Koroške novice.

Nemški kršč.-socialni poslanec g. Weiss o „Miru“. V Lendorfu v špitalskem okraju je bil na Vnebohod shod, na katerem je govoril nemški krščansko-socialni poslanec monsignor Weiss. Shod je bil zelo buren, ker so se ga udeležili tudi nemški nacijonanci, med njimi državni poslanec dr. Steinwender in urednik lista „Freie Stimmen“, Lackner. Po poročilu krščansko-socialnega „Kärntner Tagblatta“ beležimo sledeči prizor doslovno. Na neki medklic: „Da, da, stari Hillinger“, je odgovoril posl. Weiss: „S starim Hillingerjem se je ločil iz deželnega zbora moj najboljši prijatelj.“ Lackner: „Kaj pa pravi „Mir“ o poslancu Hillingerju!“ Weiss: „Urednik „Mira“ je ravno tako, kakor Vi, gospod Lackner, človek, ki živi o narodnostnem hujskanju. Jaz nimam vpliva nanj. Ako bi pa bil njegov predstojnik, bi ga še danes odpustil. Sicer pa celo velik del slovenske duhovščine ne soglaša s sedanjim stališčem lista.“ — Tako po „Kärntner Tagblattu“. Vse drugače pa se glase te besede po poročilu listov „Bauernzeitung“ in „Freie Stimmen“, ki trdijo, da je govoril posl. Weiss dobesedno tako-le: „Das ist ein abgestandenes Mandl, das den „Mir“ jetzt zusammenschmiert, den Herrn habe ich schon oft bei den Ohren genommen“. Beseda „abgestanden“ se rabi v nemščini le o pokvarjeni tekočini ali pa crknjeni živini, torej: „To je pokvarjen — crknjen možiček, ki sedaj „Mir“ vkup zmaže; tega gospoda sem že parkrat prijel za ušesa!“ — Naj si bo že tako ali tako, cenjeni bralci „Mirovi“ pač lahko iz teh besedi spoznajo, kako „lepega“ in „resničnega“ govorjenja in „finega“ obnašanja se nalezajo ljudje v najkrajšem času v družbi nemških nacijonalcev in velenemcev. Pravijo nekateri, da smo v svojih nastopih preostri; vendar do takih žalitev se še nismo ponižali. Bomo si jih pa zapomnili — čez sedem let vse prav pride.

Resnica o umrlem Hillingerju. „Mirovo“ poročilo o Hillingerjevi smrti je dalo povod za

zgoraj omenjeni nizkotni, resnega moža in politika nevredni napad na naš list in njegovega urednika. Kdor je bral vest o Hillingerjevi smrti v „Miru“ in jo je hotel razumeti, nam bo priznal, da nismo niti z najmanjšo besedico napadli umrlega Hillingerja. Le nesramno zavijanje ljudi, ki ne razumejo, ali nočejo razumeti slovenskega jezika, je moglo našo lojalno vest izpremeniti v napad. Pisali smo o Hillingerju, da je bil delaven, v narodnem oziru pa naš nasprotnik. In ali to ni morda res? Ali ni tudi Hillinger glasoval proti slovenskemu uradovanju pri sodiščih, ali ni bil član deželnega odbora, ki načelno zavrača vsako slovensko vlogo, ali ni glasoval za samo nemški poslovni jezik v deželnem zboru, ali se je morda potegoval za pouk slovenščine na naših šolah itd. itd.? Ali ni potem poslanec, ki tako nastopa, ki ne prizna postavno priznanemu deželnemu jeziku postavno zajamčenih pravic, v narodnem oziru nasprotnik koroških Slovencev? — In tudi drugi del naše vesti so nasprotniki dobro razumeli, ali so samo vsled tega, ker je ost naperjena nanje, zavili stvar tako, kakor bi bil naš list Hillingerju očital hujskaštvo. Rekli smo, da naši nasprotniki vedno kriče, da je vsak hujskač, kdor dela med slovenskim ljudstvom in ni rojen na Koroškem. Potemtakem bi moral biti tudi Hillinger hujskač, ker ni bil Korošec. Ali Hillinger, dasiravno „tujec“, ni bil hujskač, torej je pač hujskaštvo iskati le tam, kjer se nam očita. To je naše mnenje in pri tem ostanemo!

Duhovniške in cerkvene stvari.

(Medgorje.) Danes na binkošno nedeljo dne 3. rožnika t. l. je bila tukaj ustanovljena Marijina družba, ki šteje 24 poštenih slovenskih deklet. Bog daj obilo blagoslova.

Dvor. (Birna.) Vesel dan je bila zadnja sobota za Dvor. Prišel je milostljivi g. knezoškof, da bi delil zakrament sv. birme. Vpričo velike množice ljudstva in 12 duhovnikov je pozdravil škofa domači g. župnik in neka šolarica, katere mu je izročila šopek rož in prosila blagoslova. Birmancev je bilo 213, in sicer 101 fant in 112 deklic iz domače fare in sosednjih župnij.

(Brda.) Po dolgem slabem vremenu smo vendar enkrat dočakali tudi lep dan, in ta je bil na vnebohod Kristusov. Res je bil dan tako krasen, da ga moram tudi drugim „Mirovim“ bralcem, kateri se ga niso udeležili, v kratkih besedah opisati. Z naše sosedne fare Melvič je prišla procesija ob 8. uri zjutraj, okinčana s petero banderi. Pripeli so litanije Matere Božje. V cerkvi na Brdu so se potem procesije združile in so šle odtod vse skup v podružno cerkev „na Gozine“. Pri obojih združenih farah je bilo 12 bander in dve zastavi. Na Gozinah je bila služba božja, pri kateri so peli cerkveni pevci obeh župnij, in sicer res izvrstno. Po službi božji se je vršila procesija zopet nazaj v župno cerkev, kjer je bil še blagoslov, pri katerem je orgljal mladi organist. Ob tej priliki smo zapazili tudi učitelja g. Zwischenbergerja, rodona Nemca, kako se je vzorno obnašal. Zaukazal je lepo urejenim otrokom klečati, ko se je neslo monštranco z Najsvetejšim mimo, in tudi on sam je pokleknil in se priklonil. Vsa čast takemu gospodu! Drugače

je bilo z drugimi gospodi učitelji. — Dne 29. majnika smo imeli birmo, o kateri poročam prihodnjč.

Radiše. „Gliha skup štriha,“ pravi pregovor. Resnica tega pregovora se je pokazala tudi pri nas. Zastopniki in vneti prijatelji našega „fajerbera“ so potrebovali časnik, ki bi bil za nje pripraven; iskali in izbirali so list, ki bi jim pomagal v boju proti izobraževalnemu društvu. Poskusili so z „Bauernzeitung“, pa z nemščino ni šlo dobro. „Mir“ ni bil za nje, ker bi pač ne hotel sprejeti dopisov proti izobraževalnemu društvu in „farjem“, ki so ustanovili društvo. List, kakoršnega hočejo ustanovitelji našega „fajerbera“, mora biti: 1. slovensko pisan; 2. v nemškem duhu, torej nemčurški; in 3. sprejeti mora vsako nesramno poročilo in vsak zaviti dopis o izobraževalnem društvu. Pripraven bi bil rajni „Rodoljub“, poskusili so svojo srečo. In glej šmenta, če se na eni strani brani, se gotovo tudi na drugi; kajti nesreča ali sreča je hotela, da je „Rodoljub“ že pred nekaterimi leti nehal izhajati; in namesto „Rodoljuba“ je primarširal prav ponosno k Mežnarju na Radiše „Domoljub“. Toda „Domoljub“ je prišel nepoklican in je moral takoj nazaj v Ljubljano. Nazadnje je priregljala ptujška krota „Štajerc“ in je rekla: „Jaz bom za vas, mene izvolite; jaz prinesem vsako laž in vsako zavito poročilo, ki mi jih bote pošiljali Izobraževalnih društev, kakor je vaše, pa kar gledati ne morem več!“ Ustanovitelji našega „fajerbera“ so z glavami pokimali v znamenje zadovoljnosti; veseli so bili, da so našli enkrat list, ki gre z njimi v boj proti izobraževalnemu društvu. Odslej pa prinaša „Štajerc“ o našem izobraževalnem društvu in njegovem vodstvu članke, ki društvo kar najtopleje priporočajo, ustanovitelje „fajerbera“ pa kažejo zmirom v lepši luči.

Radiše. (Naš „fajerber“ napreduje.) Ali je to res? Da, je resnica. Kje in kako pa napreduje? Bom takoj povedal. Sicer sem že omenil v 19. št. „Mira“, da so imeli dne 6. m. m. udi našega „fajerbera“ zborovanje pri p. d. Rudicu v Dvorcu. Ker je pa tam tudi gostilna, so si ga malo preveč privoščili. V vas pridejo med tem trije naši fanti, ki so naročeni na „Mir“. Ko so naši „nesramežljivi fajerberkarji“ to zapazili, so bili takoj na nogah, češ, zdaj jih pa bomo, kar se jim pa seveda ni posrečilo. Prišla je cela tolpa od Rudica. Lahko pa rečem, da so bili od prvega do zadnjega sami „šnopsarji“. Najbolj imenitno pa je, da je imel tisti, ki je bil prvi, celo kol v rokah. Začeli so naše fante zasramovati itd. Prišel bi se bil lahko resen boj. Ali naši fanti so se spomnili, da onim v prvi vrsti pač manjka pameti, ter so se vsega izognili. Ne smemo pa pozabiti, da se je napada udeležila tudi neka oseba, ki se šteje za zelo izobraženo. Zna celo bolete pisati. (Pa kako!) Bil je namreč sin našega župana. Ves čas sem si mislil, da ima takšna izobrazena glavica, kot je našega župana sin, ki je obenem tudi občinski sluga, kaj več pameti, pa žalibog je sam s tem dokazal, da je nima. Vsak „fajerber“ ima namen svojemu bližnjemu pomagati. Vi pa mislite svojega bližnjega s kolom pobijati. Ali vas ni sram? Vsa čast pa tudi tistim, ki niso ravno tega mnenja,

Kje imaš moči, da bi sekal drva? A vzel je svojo sekiro in šel na delo. Sekal je in sekal, tako hitro, da so odletavale trske. Ne, je dejal, jaz sem čisto zdrav! Strah me je bilo in tesno pri srcu. Zavpijem in se zbudim. Morebiti je že mrtev? ... Fedor! Hej, stric Fedor! Nobe-nega odgovora. „Ali je mrtev? Treba pogledat“, reče eden izmed voznikov. Suha, kosmata roka, ki je visela s peči, je bila mrzla in blede. „Zdi se mi, da je mrtev, treba povedati poštarju.“

Fedor ni imel nobenih sorodnikov; bil je iz oddaljene vasi. Drugi dan so ga pokopali na novem pokopališču za gozdom. Nekaj dni je pripovedovala Nastazija ljudem o svojih sanjah, in da je ona prva, ki je „videla“ strica Fedorja.

* * *

Prišla je pomlad. Po mokrih mestnih cestah so curljali skozi blato urni potočki; barve oblek in glasov valujoče množice ljudi, vse je bilo svetlo in jasno. Po vrtilih za mejami so brstele jablane in čuti je bilo skoro vejevje, ki je šumljalo v svežem severju. Povsod so padale in tekale kaplje. Vrabci so čvrčali in fofotali s svojimi malimi peroti. Na preksolnčju, na mejah, oknih in drevju se je svetilo in blesketalo. Mladostna radost in veselje na nebu, na zemlji in v srcu ljudi!

V eni izmed glavnih ulic je bila pred veliko gosposko hišo raztresena slama; v hiši je bila ona bolnica, ki je hitela takrat na inozemsko. Pri zaprtih vratih sobe je stal bolničin soprog in postarna gospa. Na zofi je sedel duhovnik v ornatu in pobešal oči. V kotu pa je ležala v naslonjaču starka — mati bolnice — in

bridko jokala. Zraven je stala služkinja s svežim robcem in čakala, da ga zahteva, druga je sušila mokra senca svoje gospodinje in ji pihala v sive lase pod avbo. „Gospod z Vami!“ je dejal soprog postarni gospe, ki je stala z njim pri vratih. „Ona zaupa v Vas, Vi tako dobro znate govoriti ž njo ... storite kar je le možno, ljuba moja ... pojdite“ ... Hotel je odpreti vrata, a njegova sestrčna ga je zadržala, obrisala večkrat z robcem oči in majala z glavo. „Zdaj se mi pa ne vidi, da sem jokala?“ reče in odpre vrata ter vstopi.

Soprog je bil zelo razburjen, videti je bilo, da je zgubil glavo. Obrnil se je k starki; storil je dva ali tri korake, se obrnil, premeril sobo in se bližal duhovniku. Ta ga je pogledal in ozrl zdihtuje proti nebu; obenem se je dvignila in vpadla tudi njegova gosta bela brada. „Moj Bog! moj Bog!“ je dejal soprog. „Kaj storiti?“ je šepetal duhovnik in znova so se dvigale in pobešile oči in njegova brada. „In tukaj mati!“ je dejal soprog čisto obupno. „Tega udarca ne prenese. Tako jo ljubi ... tako zelo ... kaj bo s tem? Bog vedi ... oče, ali je ne morete poskusiti pregovoriti, da bi šla odtod?“ Duhovnik se je dvignil in približal starki. „Res je“, je dejal „materino srce je neprecenljivo ... toda milost božja je neskončna ...“ Starkin obraz se je nagubil in bolesten jok ji je pretresel celo telo.

„Milost božja je neskončna“, je nadaljeval duhovnik, ko se je nekoliko pomiril. „Nekaj Vam bom povedal. V moji fari je bil bolnik, ki je bil veliko bolj bolan kot Marija Dimitrijeva, in neki ubog rokodelce ga je ozdravil z zelišči

v kratkem času. Ta rokodelce je sedaj v Moskvi. Z Vasiljem Dimitrijevičem sem o tem govoril ... poskusili bi lahko. Vsaj tolažilo bi bolnico. Bogu je vse mogoče.“ „Ne, ne more več živeti!“ je zdihovala starka. „Če bi Bog vzel vsaj mene mesto nje! ...“ In bolešno stokanje se je ponovilo s tako silo, da je izgubila zavest.

Bolničin soprog si je zakril obraz in planil iz sobe. Prvi, ki ga je srečal v koridoru, je bil šestletni deček, ki je v polni sapi podil malo dekletce. „Ali naj peljem otroke k milostljivi?“ je vprašala pestunja. „Ne, jih noče videti; to jo spravi v slabo voljo“. Deček je postal za trenotek, gledal pazno svojemu očetu v obraz, a se nato obrnil na peti in stekel veselo naprej. „Moj konjiček je! Glej no, papa!“

Med tem pa je sedela v drugi sobi ob bolnični postelji njena sestrčna in jo skušala premeteno pripraviti na smrt. Pri oknu je mešal zdravnik neko pijačo. Bolnica je sedela v postelji v beli ponočni obleki, obložena z blazinami in gledala tiho svojo sestrčno. Nakrat jo pretrga z besedami: „Oh, ljuba moja, nikar se ne trudite spraviti me, ne delajte z menoj kot z otrokom. Jaz sem kristjana, jaz vem vse. Vem, da ne bom dolgo več živela ... vem, da bi bila v Italiji, če me bi bil moj mož preje poslušal, in morebiti, ne, gotovo bi bila sedaj zdrava, vsi so mu to rekli. A kaj je sedaj storiti? Bogu se je tako dopadlo. Mi vsi smo veliki grešniki, vem to ... toda v milost božjo zaupam ... vse bo odpustil ... mora vse odpustiti. Samo sebe skušam izprašati ... Veliko grehov imam na vesti, ljuba moja ... a sem tudi veliko trpela! Skušala sem

se pa vendar za to društvo povsod potegujejo. Le tako naprej, bomo videli, kam bomo pri nas na Radišah prišli! To je napredek našega „fajerbera“. — „Črez sedem let vse prav pride“, pravi star pregovor, večkrat pa še tako dolgo ni treba čakati. Tako sem storil tudi jaz ter si ohranil 49. števil. „Bauernzeitunge“ z dne 9. decembra 1904. Tamkaj je neka lepa vest, ki se v njej dopisnik norčuje nad nekim našim mladeničem, ker je pri nekem zborovanju govoril. Zdaj ste pa vi zaničevanja vredni. S kolom ljudi napadati! Sram vas bodi! Fej! To je vaša politika, kajti druge tako ne poznate! Dalje se norčuje dopisun „B. Z.“ iz našega gosp. župnika, češ, da se lahko ponaša s cvetjem izobraževalnega društva. Gosp. učitelj, tukaj se pa vi kot „haptman“ ponašajte s svojim „fajerberom“! To so vaši sadovi. Vse zavedne Slovence, kakor na Radišah, tako tudi v okolici, posebno pa tiste, ki so naročeni na „Mir“, opozarjamo, da se varujejo našega „fajerbera“, pozor pa vsak, kdor hodi pri nas na Radišah skozi Dvorec!

Neimenovan, pa vendar celemu „fajerberu“ prav dobro znan.

Dholica. (V slovo.) Zapustil nas je naš provizor, č. g. P. Serajnik, ki je prebival med nami eno leto, in lahko rečemo, da smo bili z njim zadovoljni. Naša želja je bila, da ostane med nami. Veliko je pač moral g. provizor občutiti preganjanja s strani nasprotnih „šeslno“ nemčurjev, katerim je menda kar počez ležal v želodcu, kajti mislili so ob prihodu g. provizorja, da bodo komandirali z njim po svoji volji, pa so se varali. Zato pa so ga napadali vsepovsod, in čujte in strmite, kar štirikrat je bil tožen v teku enega leta. In že so šteli dneve in ure, da bi odšel. Lutrovska „B. Z.“ je lahko vesela, da je imela kaj pisati in popravljati. No sedaj bodo pač lahko spali po noči in tudi v cerkev bodo lahko prišli, ne bo se jim treba bati več g. provizorja, katerega pa prosimo, da jim ne zameri, saj reveži ne vedo, kaj delajo. Njemu pa voščimo boljšo bodočnost, kot jo je pri nas imel!

Več faranov.

Na Dholici dne 22. majnika. Cenjeni g. urednik, prosim Vas, ker jaz ne vem, kod se klati in „lafdra“ gospod Barigeljc, izročite mu to moje pismo, ako je sploh še med živimi. Ljubi Barigeljc! Jaz vzamem pero v svojo desno roko in je pomočim v črno tinto ter ti pišem in te pozdravljam črez hribe in doline. Mislil sem, da boš vendar malo pogledal v naše hribe, da ti povem, kaj počenjajo pri nas nasprotniki. Pa ne vem, kaj te v zadnjem času nič ni več videti po Slovenskem. Ali ti je zmanjkalo cvenka, ali pa se ti doma pri Franci tako fletno zdi, da je ne moreš zapustiti? No, ne zamerim ti tega in upam, da mi ne boš zameril, ako katero bolj zarobljeno povem, saj veš, da mi Dholčani omike nismo jedli z veliko žlico, kakor tisti nemčurji, ki se napihujejo kakor žaba in hočejo vse dopisnike „Mirove“ spraviti tja, kjer muh ni. In naši nasprotniki pri zadnjih volitvah same modrosti in „bild'nge“ niso več vedeli, kaj da so, „al' mandelc“, al' baibelc“. Enkrat so namreč vpili, da so „zijalmokrati“, potem spet, da so „tajč-zijalci“, in tudi da so boljši kristjani kakor mi vsi vkup. Toda skoraj

bi še nekaj pozabil, namreč so tudi „folkspaitlarji“ no, to se pravi le „folkspartailarji“. Ravno tako se spreminjajo, kakor pa tista žival, „kameleon“ imenovana, ki ima vsak čas drugo barvo. Dopade se mi tudi njih ime „tajč-zijalci“, zakaj dobro bi bilo, da bi prav zazijali, da bi jim kdo z veliko vevnico vlival „tajč-špraho“ v usta, kajti razun treh ali štirih prav malo ali nič ne znajo nemško. Jako dobro zijati pa znajo naši „tajč-zijalci“ na nas, kar je nas ostalo še zvestih materini besedi, ter nam že kopljejo baje grob. Za danes bo menim dovolj; povem Ti še pesemco na čast našim nemčurjem. Glasi se:

Dholčani, stare koklje,
nosijo nemčurske coklje,
štokljajo za nasprotnikom,
izdajajo slovenski dom.

Zdaj pa adijo in zdrav bodi in vesel. Le pridno hodi po slovenskem svetu in naznanjaj nam, kaj počenjajo nasprotniki. Pozdravi mi Franco in tudi Tineta! Tvoj, ki ga poznaš.

Vrba. (Samomor.) Na binkoštno nedeljo opoldne so našli delavci, ki so se vozili po jezeru, truplo Lene Trampič, žene hišnika pri Wahlisu. Osem dni je ležalo truplo v vodi in gotovo ga je vihar v soboto prignal h kraju. V nedeljo 27. maja se je mož sam prepričal o nezvestobi svoje žene, jo posvaril in se odpeljal v Celovec. Popoldne tistega dne so ljudje še videli ženo blizu jezera, in ker je zvečer ni bilo domov, se je začelo govoriti, da je morda šla v jezero. In tako je bilo. Truplo je bilo popolnoma po tihem pokopano na binkoštno nedeljo ob 6. uri zvečer, ker se je samomorilki odpovedal cerkveni pogreb.

Lipa nad Vrbo. (Velika nesreča.) Težko smo že pričakovali dežja, ker zemlja je že precej osušena, in dne 2. t. m. je prišel. Med močnim bliskom in gromom padlo je tudi precej drobne toče. Nesreča kakor večkrat tudi sedaj ni ostala. Udarilo je na vasi blizu cerkve v nizko poslopje M. Rumpolda p. d. pri Kašniku. Strela je udarila skozi streho v sobo, kjer je pri mizi sedečega dvajset let starega domačega fanta tako močno po prsih in po nogah ožgala, da dvomi zdravnik, ali bo njegova močna narava to prestala.

Brdo na Zili. Z dnem 1. junija se je otvorila pri nas pošta. Poštar je Nace Assinger p. d. Marak. Pečat je dvojezičen: Egg bei Hermagor — Brda pri Šmohorju.

Brdo. (Nasprotniki in slovenska zastava.) V torek dne 29. m. m. smo imeli na Brdu birmo. V ponedeljek ob 1/4. uri popoldne je dospel milostljivi gospod škof na Brdo; sprejel ga je gospod župan, ki je sicer „fortšritlar“. Bilo je pri tej priliki tudi nekaj ljudstva zbranega, a pričakovati ga je bilo veliko več, ker se marsikdo rad baha: „mi smo katoličani, čeprav smo „fortšritlihi gesint“. Naš domači gospod župnik je imel lep nagovor. Pa ne samo za nagovor ga moramo pohvaliti, temveč tudi pri izpraševanju otrok, kjer so naši otroci v tako lepi slovenščini odgovarjali na vsa stavljenja jim vprašanja. — Na dan birme so se začele maše ob štirih jutraj in maša milostljivega gospoda škofa je bila ob 8. uri, po maši pridiga, v lepem slovenskem jeziku, dasiravno je prišlo več Nemcev na birmovanje. Po dokončani

pridigi se je začelo birmovanje; birmancev je bilo nad 200. Vse se je lepo obneslo! Samo v Ederjevi gostilni je bilo par takih opazk, katere moramo tudi drugim „Mirovim“ bralcem odkriti, in sicer zaradi slovenske zastave. Naše narodno ljudstvo je namreč od zunaj, visoko na stolpu, pokazalo svojo narodnost z razobešeno slovensko zastavo. Ta zastava je našim nasprotnikom najbolj bodla v oči. Slišalo se je od nekega nasprotnika: „Die verfluchten Windischen, mit senerer Fahne werden unsere deutschen Kinder windisch gefirmt werden.“ Nam so se te besede smešne zdele, zato jih tudi drugim povemo. Pa ne samo pravim rojenim Nemcem je bila lepa slovenska zastava všeč, tudi nekemu ponemčurjenemu učitelju je segla v želodec, da se je spustil v pogovor z nekim narodnim fantom, kateri pa mu jo je dobro zabrisal pod nos. Mislimo pa, da nas bodo naši nasprotniki sčasoma že spoznali. Vsa čast tistim fantom, kateri so razvesili lepo slovensko zastavo na stolpu. Vi naši nasprotniki, pa bodite le mirni in pustite rajši Slovence, naj ostane Slovenec! Z lepim ga niste pridobili, pa tudi s silo ga ne boste.

Dobrlavas. Naše izobraževalno društvo je priredilo na vnebohod Gospodov drugo mesečno zborovanje. Z veseljem se mora poudariti, da se je takrat društvena soba tesno napolnila s člani in drugimi gosti. Po pozdravnih besedah gosp. predsednika nastopil je g. Ekar in razložil zborovalcem v krepkih in poljudnih besedah volilno pravico in reformo. Enake dolžnosti zahtevajo tudi enake pravice. Če tirja torej vlada od nas Slovencev enake dolžnosti kot od Nemcev, dati nam mora tudi vse iste pravice, ki so jih deležni Nemci. Mi plačujemo direktni in indirektni davek v istem razmerju z našimi sosedi, krvni davek pa celo v večjem razmerju. Zato hočemo, da nas vlada upošteva. Pri svoji predlogi glede volilne reforme pa nas vlada ni pravično upoštevala. Z zanimanjem so sledili poslušalci poljudnemu predavanju. G. Jug, predsednik delavskega društva v Celovcu, pa je razkladal, kako imamo Slovenci premalo razvito organizacijo, pa tudi premalo zavednosti in energije v narodnem oziru. Učimo se v tem pogledu od naših slovanskih bratov Čehov! Društvo nas bo tudi v tem izpopolnjevalo. Domači g. kaplan je predaval o ljubezni do domovine in naroda. Rodoljubje, to čustvo je človeku takorekoč prirojeno, in kdor ta čut zaduši, ne more biti prav pošten značaj — postane izdajica, izdajica svoje matere, svojega naroda. Tako se je lepo vrstilo petje in predavanje, in poslušalci so bili nad uspehom zborovanja prav zadovoljni. Društvo pa je narastlo za nekaj članov. Gre sicer počasi naprej, pa varno in trdno. Naprej do zmage in cilja!

Velikovec. (Resolucija) sprejeta na shodu v Velikovecu. Na shodu „katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“ dne 20. maja 1906 v Velikovecu zbrani najodločneje zavračamo stremljenje nasprotnikov katoliške stvari, da hočejo odstraniti iz naših šol poučevanje krščanskega nauka, in s tem nasprotujejo postavam samim, po katerih se ima pouk v krščanskem nauku vršiti na vseh javnih šolah.

potrpežljivo prenašati svoje gorje . . . „Ali naj pokličemo duhovnika, draga moja?“ poseže vmes sestrična. „Tudi lažje Vam bode, ko bode te vsem odpustili . . .“ Bolnica pokima z glavo. „Oh Bog, odpusti mi!“ je šepetala. Sestrična je šla venkaj in pomigala duhovniku ter rekla s solzami v očeh proti soprogu: „Angel je to!“ Soprog je jokal, duhovnik pa šel v sobo. Starka je bila še vedno v nezavesti in globoka tišina je vladala v prvi sobi. Črez pet minut je prišel duhovnik nazaj, zbral gube svoje obleke in popravil lase, „Bog bodi hvaljen!“ je dejal, „gospa je sedaj mirnejša, rada bi Vas videla.“ Soprog in sestrična sta šla k njej. Bolnica je tiho jokala in uprla svoj vpogled na razpelo. „Srečo ti želim, ljuba moja!“ je dejal soprog. „Hvala! Kako lahko mi je sedaj! Kako nepopisno prijetno čustvo me obhaja!“ in lahek smehljal ji je krožil okoli usten. „Kako je vendar Bog milostljiv! Ni res? Milostljiv in vsemogočen!“ in zopet je vprla svoje solzne oči v razpelo in goreče molila. Naenkrat se ji je zdelo, da se je nečesa domislila. Pomigala je soprogu. „Nikoli mi nočeš storiti, za kar te prosim“, je dejala s slabim, jecljavim glasom. Soprog je stegnil vrat in vdano poslušal. „Kaj, ljuba moja?“ „Kolikokrat sem ti rekla, da ti zdravniki nič ne vedo! Imamo preprosta zdravila . . . prečastiti mi je pravil o tem . . . neki rokodelc je tu nekje . . . pošlji ponj . . .“ „Po koga?“ „Moj Bog! Ne razume!“ Bolnica je nagrla čelo in zamižala. Zdravnik se ji je približal in prijel za roko. Zila ji je bila slabeje. Pomignil je soprogu. Bolnica je to zapazila in gledala prestrašeno. Sestrična se je obrnila proč

in jokala. „Ne jokaj, sebe in mene trpinčiš“, je dejala bolnica, „to mi vgrabi zadnjo trohico miru.“ „Ti si angel“, je zaklicala sestrični ter ji poljubila roko. „Ne, tu me poljubi . . . le mrtvim poljubljamo roke . . .“

Še isti dan je bolnica preminila in ležala na mrtvaškem odru v sprejemni sobi velike hiše. V ti veliki izbi, dobro zaprti sobi, je sedel dijakon in bral enolično Davidove psalme. Visoki srebrni svečniki so razprostirali svetlo, grozno luč voščenih sveč po bledem, čistem čelu mrličevem, po težkih, voščenobledih rokah, na trde gube mrtvaškega prta, ki se je pri kolenih in prstih visoko vzdigoval. Djakon je mirno bral dalje svoje psalme, čudno so doneli in se porazgubljali glasovi v veliki, tihi sobi. Sempatja je bilo čuti iz daljne sobe otroške glasove in otroški ropot.

„Svoj obraz zakrivaš, in ljudje se begajo“ se je glasil psalm. „Ti pokličeš duha nazaj, in ljudje mrjo in se spremene v prah. Ti jim pošlješ svojega duha in zopet vstanejo, in obličje zemlje je oživljeno. Gospod bodi hvaljen na veke!“

Mrličev obraz je bil oster in veličasten. Nič se ni genilo, niti na mrzlem čelu, niti na trdo stisnjenih ustnicah. Bila je je sama pazljivost. Ali je sedaj razumela te besede?

Mesec pozneje se je dvigala nad grobom pokojnice mramornata kapela. Na grobu vznikovem ni bilo še nobenega kamena; le zelena trava je krila grobljo, ki je bila edino znamenje prošlega življenja človeškega. „To ni lepo od tebe, Sergijuša“, je dejala nekega dne kuharica iz postaje, „da ne kupiš Fedorju kamena. Preje je bila zima, a zakaj sedaj ne držiš besede? Bil je

že enkrat pri tebi, da bi ga zahteval od tebe; če mu ga ne kupiš, te zadavi.“ „Ali ga morebiti nočem?“ je odvrnil Sergij. „Kupil bom kamen, kakor sem obljubil . . . takega za eden in pol rublja . . . tega nisem pozabil, a pripraviti si ga je treba. Kakor hitro bom imel priliko iti v mesto, pa ga kupim.“ „Vsaj kak križ bi mu bil postavil!“ je vpil star kočijaž. „Da, da, to ni lepo . . . črevlje pa nosiš . . .“ „Kje pa naj dobim križ? Iz polena ga ne morem narediti!“ „Kaj govoriš tu od polena? Vzemi sekiro in idi v hosto in si ga iztesaj. Mala jelka je zato jako dobra. Pojdi precej zgodaj in ti ni treba dati čuvaju žganja. Pred par dnevi sem zlomil pri vozu ročnico; posekal sem drevesce in si napravil novo . . . in nihče ni vprašal po tem.“

Prihodnje jutro, še predno se je začelo daniti, je vzel Sergij svojo sekiro in šel v gozd. Bila je rosa in razprostirala se je črez vse medla in nesvetla odeja, katero še niso prodrli solnčni žarki. Na vzhodu je bilo malo svetleje, in medla luč je odsevala z neba, na katerem so blodili mali oblaki. Nič se ni ganilo, nobena bilka na tleh, nobeno peresce na visokih vejah dreva. Le fofotanje ptičev v vrhovih dreves ali malo šumljanje na tleh je sempatja kršilo gozdno tišino. Nakrat poseben, drugačen glas . . . ki je utihnil na robu gozda. Zopet ga je bilo čuti in zopet se je ponavljal v enakih odmerih; prihajal je izpod nog enega izmed nepremičnih dreves. Neki vrh je zatrepetal in njegovo bujno perje si je nekaj šepetalo; senica, ki je sedela na svoji vejici je žvrgolela, zletela dvakrat semintja ter se majaje z repkom usedla na drugo drevo.

Obsojamo njihovo protiversko in proticerkveno ravnanje tembolj, ker nimajo kot sovražniki cerkve nobene pravice, vmešavati se v cerkvene zadeve. — Ravno tako odločno protestujemo zoper delovanje nasprotnikov glede zakona, katerega hočejo razrušiti in s tem izpodkopati temelj družine, blagostanje države in temeljne resnice sv. cerkve. Nasprotnikom sv. cerkve odrekamo vso pravico, vmešavati se v notranje cerkvene zadeve, ker nimajo v to nobene misije (niso za to poklicani). Zato pozivljamo vse merodajne faktorje, zlasti naše poslance, da preprečijo to za družino, državo in cerkev pogubonosno delovanje v to nepoklicanih nasprotnikov.

Velikovec. (Hajlovsko pobalinstvo.) Po desetletnem odmoru so nam naši nasprotniki te dni zopet na krut način pokazali svojo narodno nestrpnost. Dne 30. maja t. l. okrog druge ure zjutraj so namreč zopet pobili okna v naši „Narodni šoli“. Bil je ta surovi čin nekaka predigra za volitev v okrajni šolski svet, ki se je istega dne tukaj izvršila. Vržen je bil rezat kamen zoper okna v prvem nadstropju se nahajajoče govornice s tako silo, da je prebil zunanjo in znotranjo močno belgijsko okensko steklo in v sobi na tleh obležal. Nekatero sestro in gojenke so se vse prestrašene probudile iz spanja in imele so vtis, kakor bi bil kdo na šolo ustrelil. Vedno je ista komedija, kakor pred desetimi leti: najpoprej brezkončno popivljanje po mestnih gostilnah, potem pa proti jutru, ko je narodna navdušenost do vrha vzklopela, hajdi izvrševati nemško-narodno junaštvo, pobijati okna take sovražne slovenske „Narodne šole“. O tem napadu smo takoj obvestili orožništvo. V „Narodno šolo“ odposlani orožnik si je škodo ogledal in kamen s seboj odnesel. Posrečilo se je orožnikom že poizvedeti krivce in njegove tovariše. Cela zadeva pride zdaj pred sodnijo, o izidu svoječasne sodnijske obravnave bomo obširno poročali. Odločno pa že zdaj zahtevamo, da se krivci občutno kaznujejo, da bo takim nečuvnim krutostim že skoraj konec. Kriva takih izgrediv je pa ona nemško-narodna nestrpnost, ki nam Slovencem še mrvico pravice ne privoščiti. Naša „Narodna šola“ vzorno deluje, ona ne sega po nemških otrocih, da bi jih poslovenila, ampak hoče samo slovenske otroke obvarovati ponemčevanja. Slovenski rodoljubi, ali ne pričuje ovi kruti dogodek najjasneje, da naša „Narodna šola“ svoje mesto popolnoma izpolnjuje in ravno radi tega mora prestatiti tako sovraštvo. Pokažite torej svojo hvaležnost do naše prekornistne družbe sv. Cirila in Metoda, ki z veliko požrtvovalnostjo našo „Narodno šolo“ vzdržuje, kakor tudi pred desetimi leti dejansko s tem, da darujete po svojih močeh za „Narodni šoli“ pobita okna!

Velikovec. Tukajšnji krasno ležeči grad Kuhlhof je od gospe baronice Pino kupil gosp. Franc Ksaver plem. Mayrhofer-Grünbüchl, c. kr. deželne vlade svetnik v Celovcu, ki je bil nedavno tukaj c. kr. okrajni glavar. Z velikim veseljem pozdravljamo novega gospoda grajščaka, posebnost ker vemo, da bo revežem enako naklonjen, kakor njegov prednik, nepozabni gospod baron Pino.

Št. Rupert pri Velikovu. Velikovski pivovar Nagele, ki je že pred več leti kupil tu-

Sekira je pela vedno bolj zamolklo ob drevesni korenini, bele trske so frčale po rosni travi, in lahno pokanje je bilo čuti za vsakim udarcem. Drevo se je streslo, nagnilo, a se zopet zravnilo ter prestrašeno zibalo na svojih koreninah. Trenutek pozneje je bilo vse tiho; drevo se je nagnilo znova in deblo je zopet zastokalo in zahreščalo ter lomeč si svoje veje padlo po dolgem na vlažno zemljo. . . Penica je žvrgolela in letela v daljavo. Vejica se je otrsela, ob katero je zadela s svojimi peroti ter padla z vsem svojim perjem na tla ter obležala. Mirni vrhovi dreves so moleli ponosneje v novo, prosto nebo.

Prvi žarki so prodrli skozi prosojno oblačje, se zasvetili na nebu ter razsvetili zemljo in daljavo. Megla se je začela valovaje dvigati iz dolin, rosa se je lesketala in svetila v temnozeleni travi in mali beli oblački so hiteli po modrem nebesnem oboku. Ptici so frfotali v goščavju in žvrgoleli v sreči, kakor da bi bili pijani radosti. Sočno peresje si je šepetalo vesele, mirne skrivnosti, in veje živih dreves so šumele hitro in svečano nad mrtvim drevesom, ki je lezemlji . . .

Preveč blagoslova. Porodišnica v Velikem Varadinu je nedavno sprejela četvorčke, ki so se rodili kmetu Szekelyju, ki pa nima več prostora v svoji hiši za novi naraščaj. Szekely je 51 let star in četrtič oženjen. Iz teh zakonov se mu je rodilo 52 otrok, a živih je 48, in sicer 31 dečkov in 17 deklic. Nikoli ni dobil samo enega otroka, temuč vedno po tri, štiri in enkrat celo pet.

kajšnjo leseno Frandelnovo kočjo, bo zdaj to kočjo podrli in postavil novo hišo. Bajje namerava v novi hiši otvoriti gostilno.

Prevalje. (Nemški otroški vrtec.) Kakor smo brali v nemških časopisih, je nemški „šulferajn“ daroval za otroški vrtec v Prevaljah 500 kron. Aha! V Prevaljah imamo petrazredno ljudsko šolo iz časov, ko so „šle še fužine“. Sedaj vse stoji, „Nemci“, ki jih je fabricirala naša šola, so se razkropili po svetu in ostali smo sami. V prvi razred prihaja sedaj samo 5 do 6 popolnoma nemških otrok. Zato je pouk v nemščini za ostale otroke težek. In po vsej pravici je stavil občinski odbornik predlog, naj se v prvih dveh razredih tudi poučuje slovenščina. Predlog je bil sprejet. No, in kaj potem? Prevaljski Nemci pa so si mislili: Tega pa ne! Pišimo „šulferajnu“ za podporo, da napravimo otroški vrtec, da se bodo otroci že do tega časa, ko vstopijo v šolo, naučili nemščine, in naši učitelji bodo potem lahko poučevali tudi z naprej v prvih dveh razredih v nemščini, no in mogoče še gospe katehete prisilimo, da enako storijo. Tako so si mislili naši prijatelji Nemci. „Šulferajn“ je torej sklenil dati 500 kron. Dobimo otroški vrtec in nemška šola bo rešena. Mi slovenski starši pa bomo doma učili otroke govoriti in moliti, pa ne nemško, ampak „po slovenje“. Zastopite!

Guštanj. (Samoumor.) Dne 29. majnika so našli tukaj mizarskega mojstra Jož. Pongratza v njegovi sobi obešenega; obesil se je sam. Vzrok je bil menda neka tatvina. Pil je rajni rad žganje, in v pijanem stanju je že pred meseci nekaj ukradel, ukradeno stvar je prodal in tako je spet dobil nekaj vinarjev za žganje. Zdaj je pa prišla tatvina na dan. Zbal se je nesrečnež sodniji in se obesil. To je res vreden primer, kaj dela žganje. Največ nesreč se zgodi v žganju. Slovensko ljudstvo, torej boj zoper žganje, ki je prava kuga zate!

XXXVII. državna loterija za civilne dobrodelne namene totranske državne polovice. Institucija državne dobrodelne loterije je od svojega začetka razvijala blagodejno delovanje, kajti njeni dohodki podajajo sredstva za izdatne podpore dobrodelnih in splošno koristnih zavodov. Letošnja, XXXVII. državna loterija je posebno bogato opremljena. Skupni dobiček šteje nad pol milijona kron, dobitkov je 18.137, med njimi glavni dobiček po 200.000 K, potem dobitki po 40.000 K, 20.000 K itd., ki se bodo izplačali vsi v gotovini. Da pripomnimo, je ni nobene druge loterije, kakor je ta, da bi dobitke smela izplačati v gotovem denarju. Ker so po žrebavnem načrtu serijski dobitki zvezani s pred- in podobitki, je mogoče z eno srečko zadeti več dobitkov. Žrebanje se vrši dne 21. junija; ena srečka stane 4 krone.

Rojaki!

Dobrodelno društvo „Drava“ v Beljaku pozivlja in prosi vse zavedne Slovence, da pristopijo k temu velevažnemu društvu. Dolžnost naša je, da čuvamo naš narod, da čuvamo nad vzgojo naše slovenske mladine. Kar nam iztrgajo iz našega naroda naše ponemčevalnice, takoj imenovane ljudske šole na slovenskem Koroškem, to deloma popraviti in ustvariti protitežje je naša dolžnost in za to skrbeti, bodi naša bodoča naloga. Uvaževali smo to misel že dalje časa, nismo se pa upali tega obširnega dela poprijeti, ker vemo, kakšen trud in kakšen narodni davek je naložen koroškemu narodnemu Slovencu, posebno še v večini naši požrtvovalni duhovščini.

Spoznavajoč težki položaj za prospevanje tega društva, ob enem pa istega velevažni pomen, smo se vendar poprijeli dela. Pripravljalni odbor si je ugledil pota že pred ustanovitvijo društva, tako da imamo upanje do plodnega delovanja. Obljubili so nam naši kranjski sorojaki gmotne in dejanske podpore, obljubili so, nas podpirati v našem delovanju, da se vzgoji teptanemu slovenskemu narodu na Koroškem narodna mladina.

Dolžnost nas koroških Slovencev je, da spoznamo tudi mi važnost dobrodelnega društva „Drava“ in se žrtvujemo tudi na tem narodnem polju. Upati je, da sleherni spozna blagi namen tega društva in pripomore na vsakateri način k prospevanju društva.

Podpiralo se je do zdaj večinoma le visokošolce, ni se pa oziralo na srednješolce, še manj pa na trgovski in obrtni in tudi kmetski stan. In namen društva je, pošiljati fante ne samo na gimnazijo ali kako strokovno šolo v slovenske kraje, ampak da preskrbi prostore in pošilja v slovenske kraje tudi fante, ki se hočejo priučiti trgovine ali kakega rokodelstva, ker ravno v teh slojih je največ nezavednežev in se najdejo najhujši sovražniki slovenskega naroda. Dotični slišijo v nemških trgovinah v nemških mestih ali nemškutarskem trgu le za-

sramovanje Slovencev in slovenskega jezika in se ga potem sami sramujejo in ga zasramujejo. Navadno pa pristopijo še kakemu nemškemu društvu, posebno „Turnvereinu“, in tam se jih vzgoji naravnost za najhujše nasprotnike vsega, kar je slovenskega.

Temu priti v okom, je naloga društva „Drava“. Tudi ima društvo nalogo, po možnosti podpirati nadarjene sine revnejših kmetov, ki bodo enkrat prevzeli doma očetovo posestvo, da bode staršem mogoče, jih poslati na kmetijsko šolo na Grm ali da se priučijo mlekarstva in sirarstva.

Kakor razvidno, je delokrog društva zelo obširen in potrebuje izdatnih denarnih sredstev. Zatorej prosimo rodoljube, da se čim prej odzovejo našemu pozivu in prošnji in pristopijo našemu društvu, da bode imel odbor pregled, v koliko mu bode mogoče že to drugo polletje začeti delovati.

Ob enem pa se prosi preč. gg. župnike, narodne župane in kmete, da nam naznanijo že polagoma zdaj fante, ki nameravajo iti študirat, učiti se trgovine ali rokodelstva, da jim preskrbimo primerne prostore. Revnejši dijaki dobijo podporo ali deloma prosto hrano, revnejšim vajencem se plača vožnja na lice mesta.

Tudi smo pripravljeni skrbeti pomočnikom vsake stroke, ki bi bili volje iti na Kranjsko, za primerne kraje.

Člani se delijo v pokrovitelje, ki plačajo enkrat za vselej 100 kron, lahko tudi v petih obrokih; ustanovnike, ki plačajo enkrat za vselej 30 kron lahko v dveh obrokih, podpornike z letnim prispevkom 10 kron v dveh obrokih. Nadalje se sprejme od vsakega dobrotnika vsaka svota, bodisi še tako majhna.

Pristopili so društvu do danes:

Kot pokrovitelja g. Eller in g. Hochmüller, vsak po 100 kron; kot ustanovnik g. Iv. Šervicelj, posestnik na Udmatu, 30 kron; kot podporniki g. Maselj v Ljubljani in g. Hrašovec, c. kr. okr. sodnik v p. v Gradcu po 10 kron; g. dr. Oblak in g. Ekar v Celovcu, g. Rostohar na Dunaju in preč. gosp. Bauman, provizor na Peravi, vsak po 5 kron. Redni člani: g. Zupančič in g. Kircher v Beljaku, g. Ant. Erat pri Mariji na Zili, vsak 2 kroni.

Naslov za pisma in denarne pošiljatve kratko: Društvo „Drava“ Beljak.

Za odbor društva „Drava“:

Ivan Hochmüller, predsednik.

Boleslav Podbregar, tajnik.

Alojzij Knafelc, blagajnik.

Društveno gibanje.

Podljubelj. Slovensko kršč. socijalno delavsko društvo priredi dne 10. junija, na kvartno nedeljo, popoludne ob 3. uri javen shod, h kateremu se vabijo vsi člani in somišljeniki, od katerih je pričakovati pristopa k društvu, v mnogobrojnem številu in gotovo. Na shodu predava g. kanonik Jožef Dobrovč iz Velikoveca o namenu „proste šole“ in društveni konzulent o obrtnem redu. Na svidenje. Odbor.

Od družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Po obojestranskem sporazumetju se razreši zveza med družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani in med tovarnarjem g. Jebačinom s 30. junijem t. l. in s 1. julijem prevzame založništvo družbine kave trdka Ivan Perdan v Ljubljani, ki je naši družbi z užigalicami bila do danes v tako ogromno korist. Dvajsettisoč štiristo (20.400) kron imamo namreč v vsem to trenutje od nje. — Slovenci! Po pravici so se Vam priljubile naše žigice in prepričani smo, da Vam prav tako ugodno dojde kava, ki Vam jo preskrbi Vaš stari zaupnik — ta naš novi podjetnik. Zato pričakujemo, narodne gospodinje, da vsaka Vas, ki zaneti z našimi žigicami, postavi ob enem na ognjišče od imenovanega dneva naprej tudi to našo novo kavo. Vaša omizja naj bodo naša omizja; narodna iskra iz Vaše hiše bodi našemu rodoljubju v plamen.

Občni zbor c. k. kmetijske družbe kranjske bo v četrtek, 7. junija t. l. dopoldne ob devetih v veliki dvorani „Mestnega doma“ v Ljubljani. Nujno opozarjamo vsa načelnikstva podružnic, da poskrbe za mnogobrojen obisk tega zbora, gg. družbene ude pa prosimo, da se po možnosti odzovejo vabilu. Na občnem zboru se bo med drugim tudi obravnavalo o ustanovitvi deželne zavarovalnice za živino kot zveze vseh krajevnih vzajemnih zavarovalnic za živino. Na dan zborovanja se vabijo vsi udeleženci občnega zbora na skupen ogled gospodinske šole kmetijske družbe v Ljubljani (v Marijanišču na Poljanski cesti), ki se bo vršil popoldne med 2. in 4. uro. Razkazovali se bodo veliki vzorni goveji hlevi, svinjaki, kurnjaki itd. Vsak kmetovalec, ki mu je kaj mar za napredek svojega stanu in ki mu

je mogoče od doma, naj pride na ta kmetijski stanek v Ljubljano ter naj s svojo navzočnostjo spričuje, da je kranjski kmetovalec vzbujen za stanovsko samopomoč.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani vsem svojim podružnicam.

Premnogokrat opazuje podpisano vodstvo „Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“, da porabljajo posamezne podružnice svojevoljno denar, ki naj se po pravilih celokupno steka le v naši glavni blagajni. Nekatere izmed njih podpirajo razna obrambna društva, ki so v njih okraju ali deželi, druge kupujejo ob danih prilikah drage vence, tretje nam zopet pošiljajo ne prevažna obvestila v priporočenem ali celo ekspresnem pismu, ali porabljajo drage denarne nakaznice mesto poštno-hranilničnih čekov, ki so v nebrotnem številu raztreseni po slovenskem svetu. So pa tudi, ki potrošajo skoraj vso nabrano udnino v to, da sijajne prirede svoj občni zbor. Nabavljajo si namreč dragih tiskanih vabil ter si naročajo godcev-piskačev. Vsled tega plačujejo godbeno licenco ter nam slednjič pošiljajo ostanek v malenkostnem znesku — morebiti 5, 7 ali 10 kron v našo družbino blagajno. Opetovano je podobnosti ožigosavalo družbino vodstvo v svojih oklicih; a do danes zelo zaman. Zato pozivljamo vsled ponovljenega sklepa 172. vodstvene seje izza 16. maja 1906 še enkrat s pričujočim posebnim pismom vse svoje podružnice in njih č. funkcionarje, naj štedijo z nabranim denarjem. Vse kar nabere kaka podružnica, je last osrednjega družbinega vodstva in nikdo nima pravice s tem denarjem razpolagati po svoje. Le če družbino vodstvo povodom prošnje dovoli od slučaja do slučaja, le takrat — sicer nikoli in nikjer. Čast pa bodi vsem onim podružnicam, ki popolnoma umevajo naš težki položaj in jim je vedno to pred očmi, da ima naša družba le rednih troškov do 3600 kron na mesec. Prav kratko dobo bi se mogla naša družba držati, ako bi vse podružnice delale po tem tu Vam zaznamovanem načinu. Saj naj nam po družbinih pravilih prihajajo glavni in najzanesljivejši dohodki uprav od naših podružnic. Slavni podružnični odbori! Revnega in bednega, a toliko upopolnega naroda previdni činitelji bodimo vsi — Vi in mi.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

V Ljubljani, dne 30. maja 1906.

Gospodarske stvari.

Črtice o govedarstvu.

(Piše Fr. Dular.)

V tisti deželi je blagostanje doma, v kateri napreduje živinoreja in v kateri cvete poljedelstvo.

(Dalje.)

Sveža klaja, posebno frišna detelja, napravlja kaj rada hitro napenjanje, drisko in še druge bolezni v prebavilih. Da odstranite po mogočnosti te bolezni, nasvetujem vam, da se držite sledečih pravil: 1. Svežo klajo pripravljajte samo za eden dan naprej. Še boljše pa opravite, če kosite vsak dan dvakrat, in sicer zjutraj dobro uro po solnčnem vzhodu, in zvečer, predno je padla rosa. 2. Ne kosite v mokrem; ako pa morate mokro travo krmiti, mešajte jo prav gotovo s slamo ali s senom. 3. Med svežo deteljo mešajte zmeraj, četudi ni mokra, seno in slamo. 4. Še bolje pa opravite, če pridenete tudi ostali sveži krmi sena in slame. 5. Zeleno krmo razmečite po hladnih prostorih, kamor sonce ne sije. Nikoli je ne razmetajte v kopice, ker bi se ugrela in sparila, a sparjena kaj lahko povzroča drisko in napenjanje. 6. Ako se je sveža krma ugrela in sparila, morate jo razmetati in z vodo nekoliko poskropiti. 7. Pri krmljenju se morate držati natančno določenega reda; polagajte klajo večkrat, a le v malih delih, da ne žre živina prehitro in prehladno. 8. Gnilo repno, korenjevo itd. perje je izprijeno in škodljivo, torej ga ne krmite. 9. Korenjevka, na kateri vidite črno-sive pege, je škodljiva, torej za krmljenje nesposobna. 10. Nikdar ne napajajte živine precej, ko se je nažrla sveže krme. Napajajte pred krmljenjem, ali šele eno uro po krmljenju.

Dobro sladko seno s suhih travnikov in senožet je najboljšo suho krmivo od vse suhe klaje. Na senožetih raste najboljša suha mrva t. j. fino, drobno, nežno, pernato, dišeče seno. Na suhih travnikih raste seno druge vrste, katero je vendar še prav dobro. Seno z nekoliko vlažnih, a vendar dobrih travnikov, je sicer bolj debelo, bolj trdo, nekoliko manj tečno, a vendar še sladko; to mrvo imenujemo seno srednje vrste. Na vlaž-

nih, močvirnatih, povodnjim izpostavljenih travnikih pa raste kislo seno, katero je najslabše izmed vseh vrst. Kislo seno ni za nobeno domačo žival posebno dobro, ker je le majhne tečnosti in težke prebavnosti; najlažje ga še prenašajo in prekuhajo delavni voli, če ga primešavate po malem ostali klaji. — Seno je toliko bolj redilno, kolikor bolj zgodaj se pokosi, in kolikor bolj je pernato. Zgodnja košnja daje sicer nekoliko manj sena, ali to je še enkrat bolj redilno, kakor ono pozne seče. Torej, rojaki, če hočete nakositi dobrega sena, pokosite svoje travnike tedaj, ko so začele rože cvesti. Precej po sušenju ni seno povsem zdravo, ker je težje prebavno in bolj dražljivo od obležanega. Zategadelj more povzročiti motenje v prebavljanju, vnetje želodca in črev, drisko in dr. Seveda bi se moglo zgoditi to samo takrat, ako bi začeli hkratu krmiti goveda izključno z novim senom; no, če ga pa primešavate po malem ostali klaji, takrat je pa brez nevarnosti. Dolgo časa ležeče t. j. prestaro seno pa izgubi nasproti temu mnogo svojih redilnih delov; več kot leto staro seno nima več svoje prvotne tečnosti.

Mrvo druge košnje imenujemo otavo. Ona je finejša, mehkejša, nežnejša in tudi okusnejša od sena; zraven vsega tega pa je tudi tečnejša, če jo le spravite o pravem času pod streho. Navadno pa imajo naši kmetje slabše otavo kakor seno. Vzrok temu je ta, ker prekasno kosijo, in torej jih zasači večkrat deževno vreme, katero otavo tako izsrka in tako iztepe, da ni skoraj za drugo rabo, kakor za nasteljo. Tu moram še pripomniti, da škoduje dalje časa trajajoče deževno vreme otavi mnogo bolj, kakor senu.

Suha detelja je bolj tečna, kakor najboljšo seno. Vendar je samo tista detelja tako redilna, katera je bila pospravljena in pokošena pred cvetjem, ali vsaj v početku cvetja. Glede tečnosti moramo uvrstiti deteljo pred senom, toda glede na zdravje je stvar drugačna. Detelja je včasih živalim precej nevarna. Detelja namreč kaj rada napenja, povzroča zaprtje, draži prebavila, pri brejih živalih pa napravlja včasih zvrženje. Zaradi teh nevarnosti ne smete nikdar in nikoli nobene živali izključno z deteljo krmiti. Pitalnim in delavnim govedom pokladajte dnevno za polovico manj detelje kakor sena (3 do 4 kg na dan), a breji kravi samo 1½ do 2 kg dnevno, pa boste odvrnili bolezni. Nedorastli, mladi živini jo pokladajte prav oprezno, največ 1½ kg za dan in glavo; če je vam pa mogoče, hranite jih rajši s senom, kakor z deteljo! Zadržala, plesniva in sploh izprijena detelja je živini še bolj nevarna, kakor pokvarjeno seno. Močno plesnive detelje ne kaže polagati, a le nekoliko plesnivo je treba skrbno izbrati. (Dalje sledi.)

Tisoči priznanj potrjujejo

da najboljše in najcenejše dobavlja

cerkvene paramente in oprave

neprekosno že 95 let stara tvrdka

Josip Neškudla

c. in kr. dvorni dobavitelj in tvorničar

Jablone nad Orlicí, št. 86, pošta istotam, Češko.

Prosi se natančnega naslova.

Ilustrovani ceniki, proračuni, izberki poštnine prosto.

Razne stvari.

Razburljiv lovski dogodek pripoveduje Charles Robert v ravnokar izšli knjigi. Nekega dne je hodil s puško po vročih tleh ob reki Ganges, da bi kaj ustrelil. V duhu je obžaloval, da ni prišel par let poprej, preden so v tej pokrajini iztrebili tigre. V teh mislih mu pade odzadaj nekaj na pleča s tako silo, da je kakor nezavesten padel na obraz. Ko se je opomogel ter se hotel zravnan, podrla ga je ista teža znova na usta. Sedaj šele je postrani zagledal dvojce rumenih, nanj prežečih oči. Bil je pri njem velik tiger. Dasi je držal nabito puško v roki, ni je smel nameriti, ker bi ga pri najmanjšem gibljaju tiger popadel. Stisnil je puško močneje v pest ter se s topo resignacijo vdal v svojo usodo, ne da bi dal od sebe znaka življenja. Nato ga je tiger popadel za desno ramo ter ga skokoma od vlekel v goščavo. Od bolečin in strahu je izgubil zavest ter se zavedel šele potem, ko je ležal med dvema mladima tigroma v njihovem ležišču. Mlada tigrica sta ga valjala po tleh, ga lizala in udarjala s tačicami po njem. Ko pa se je hotel s težavo vleči k bližnjemu drevesu, je skočil takoj k njemu stari tiger ter ga privlekel nazaj k mladičema. Sedaj je šele zadovoljil popolno zavest, da je uvidel, da mu preostane edina rešitev nabita puška, ki jo je še vedno trdno držal

v roki. Z veliko previdnostjo je zasukal cev proti staremu tigru, ki se je leno grel na solncu, ker je gotovo pred kratkim dobro obedoval. Ko pa je hotel puško pritisniti k rami, je začutil strašne bolečine, kajti pleče mu je bilo zdrobljeno. Vendar se je previdno priplazil za kakih pet korakov do tigra, naravnal cev med pleča in sprožil. Tiger je planil po koncu, potem pa z vso težo padel zraven lovca na tla. Bil je v srce zadet.

Pes, mačka in krava toženi. Pred sodiščem v Bonnu se je nedavno završila pravda, ki so jo povzročili pes, mačka in krava. Dogodek je bil sledeči: Pes je gonil mačko, ki se je zatekla v hlev ter skočila na hrbet kravi, ki jo je ravno tedaj molzla dekla. Krava se je splašila ter vrgla deklo, ki se je znatno poškodovala. Ker se ni vedelo, kdo izmed teh treh živali je povzročil nesrečo, a ker je lastnik odgovoren za škodo, ki jo napravi njegova živina, je sodnik lastnike vseh treh živali obsodil v enake dele odškodnine dekli.

Smrt alkoholu. Bivši senator v Washingtonu John Henderson in njegova soproga, zelo bogat par, sta v mladosti ljubila gostovanje, na katerih se je brez konca jedlo in še več pilo. Leta 1903 pa sta svoje nazore spremenila ter postala antialkoholista. Ker pa sta še imela polne kleti najboljših pijač, vprašala sta za svet antialkholično družbo „Rehabitov“. In družba jima je svetovala, naj se vino izlije v kanal. To se je zgodilo zelo slovesno med veseljem petjem. Poulična družba je kmalu zvedela, kaj se pripravlja, in prihiteli so moški in ženske z vsakovrstno posodo ter si pred kanali nagrabili pijače. Tisti dan je bil celi del mesta pijan.

Skrb vsake gospodinje je posvečena družinski blaginji!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

je po Kathreinerjevem načinu svojega proizvodnje okusna, zdravju v prospek in poceni, ima torej neprecenljive prednosti za vsako gospodinjstvo!

Poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime Kathreiner in zahtevajte le izvirne zavoje z varstveno znamko župnik Kneipp.

Žitne cene

od 23. do 29. maja 1906.

Po uradnem poročilu deželne vlade z dne 30. maja. Cene so za 80 litrov (biren).

Žito in sočivje	Celovec		Beljak		Plibek		Št. Vid		Trg		Velikovec		Volšperk		Žel. Kapla	
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Pšenica . .	11	40	12	48											12	10
Rž	9	72	11	20			9	28							11	12
Ječmen . .			10	56											10	16
Ajda . . .	8	24	13	44											9	16
Oves . . .	6	72	6	72			8	32							6	24
Proso . . .																
Pšeno . . .	16	80	16	64												
Turšica . .	10	40	10	24			10	56							11	31
Grah . . .																
Leča . . .																
Fizol, beli .																
„ rdeči . .																

Ravnokar je izšel nov natis:

Miklova Zala.

Povest iz turških časov.

Spisal **dr. Jakob Sket.**

Tretja izdaja.

Izdala in založila Družba sv. Mohorja v Celovcu.

Cena: Mehko vezan 80 vin., za ude 60 vin., po pošti 20 vin. več.

Svoji k svojim!

Opozorjamo vsakega varčnega rodoljuba na edino hrvatsko zavarovalno zadrugo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta ZAGREBA.

Ista zavaruje na Štajarskem, Kranjskem in Koroškem vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po najnižjih cenah.

Vsa pojasnila daje:

glavni zastop „CROATIE“ v Celovcu

Valentin Jug, benediktinski trg št. 4.

Zastopniki se iščejo po vseh večjih krajih Koroške.

Po Najvišjem povelju Nj. c. in kr. ap. veličanstva.

XXXVII. c. kr. državna loterija

za zasebne dobrodne namene tustranske državne polovice.

Ta denarna loterija, edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 18.137 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 512.200 kron.

Glavni dobitnik znaša:

200.000 kron v gotovini,

Žrebanje se vrši nepreklicno dne 21. junija 1906. l.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 7, pri loterijskih nabiralnicah, tobakarnah, v davkarijah, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno.

Srečke se dopošiljajo poštne prosto.

C. kr. ravnateljstvo za loterijske dohodke.
Oddelek državnih loterij.

Emilija Levak

prej Kleinberger

Celovec, Samostanske ulice šte. 3, I. nadstropje poleg cerkve sv. Duha, dohod na sv. Duha nasip, priporoča

cerkvene paramente

ki so v zalogi, ali se izvrše po naročilu. Prevzamejo se tudi sestave mašnih oblačil, cerkvenih zastav in baldahinov, kakor tudi poprave.

Lovske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Peter Wernig,

c. kr. dvorni izdelovatelj orožja v Borovljah, Koroško. Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Zakonito zavarovano.

Vsako ponarejanje in ponatiskovanje kaznivo.

Edino pravi je

Thierryjev balsam

le z zeleno znamko z nuno.

Staroslačen neprekosljiv zoper motenje prebavljanja, krče v želodcu, koliko, prehlajenje (katar), prsne bolezni, influenco itd. itd.

Cena: 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika posebna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo splošno znano kot „non plus ultra“

za vse še tako zastarele rane, vnetja, poškodbe, ture in ulčesa vseh vrst. — Cena: 2 lončka K 3-60 franko razpošilja le proti predplačilu ali povzetju

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.

Knjižico s tisoči zahvalnih pisem zastoj in franko.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah in medicinskih drogerijah.

Učenca sprejme Anton Novak, kovaški in podkovski mojster v Radovljici na Kranjskem.

Kopalnice in vodno zdravilišče v Kamniku na Kranjskem.

Postaja c. kr. državne železnice.

Popolno zdravljenje z vodo (sistem Priessnitz, Winternitz in Kneipp), ogljenokisla in električne kopeli, zdravljenje s suhim, vročim zrakom, masaža in zdravstvena telovadba. Uporaba elektrike. — Načrti zastoj. — Sezija od 15. maja do septembra.

Zdravniški vodja: **Dr. Rudolf Wackenreiter.**

Kupiš posestvo?

Obsega 17 oralo; skoro polovica je les, potem lep sadni vrt, 18 birnov posevne. Redi se lahko 4 glave živine. Lepa prilika. Ugodna cena. Več pove posestnica Neža Koleré v Lovankah pri Dobrlivasi.

Absolutno zjamčeno pristno mašno vino

priporoča je ljubljanski knezoškofjski ordinarijat veleč. duhovščini za nakup pri **kmetijskem društvu** (zadrugi) v **Vipavi** zato, ker je pod strogim nadzorstvom župnika-dekana v Vipavi. — Razpošilja se od 56 litrov naprej fino staro in novo namizno vino po 40 do 50 kron za 100 litrov loko kolodvor Postojna. — Vino je jako milega okusa, ker je napravljeno po novem francoskem načinu. — Večje množine se zaračunajo nekoliko ceneje. — V zalogi so tudi finejša sortirana vina, pinela po 50 K, stari beli burgundec po 60 K ter stara buteljska vina.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta 19 — v Medjatovi hiši v pritličju — Dunajska cesta 19

sprejema:

1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi;
2. zavarovanja zvonov proti poškodbam.

Pojasnila daje in sprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Edina domača zavarovalnica! — „Svoji k svojim!“

Vinske in sadne stiskalnice

z dvojnimi stiskalom „Herkules“ za ročno obrat.

Hidravlične stiskalnice

za velik pritisk in velike učinke.

Mlini za sadje in grozdje. Obiralniki.

Povsem urejene moštarnice, stalne in za prevažanje. Stiskalnice za pridelovanje sadnih in jagodnih sokov. Sušilnice za sadje in zelenjad, sadni lupilniki in rezalniki. Samodelujoče patentovane nosne in vozne brizgalnice za vinograde, sadje, drevje, hmelj, grenkuljico „Syphonia“. Pluge za vinograde izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v najnovejši sestavi

Ph. Mayfarth & Comp.

tovarne poljedelskih strojev, livarne in parne kovarne.

Dunaj, II./1, Taborstrasse št. 71.

Odlikovani z nad 560 zlatimi, srebrnimi kolajnami itd.

Obširni ceniki zastoj. — Zastopniki in prekupci se iščejo.

Želodčne kapljice (prej kapljice sv. Marka).

500 let je stara lekarna, v kateri se izdelujejo po izkušenem zdravniškem receptu želodčne kapljice (prej kapljice sv. Marka). Te želodčne kapljice, ki so izgotovljene po receptu, ki ga mi je dal zdravnik na razpolago, so se izborno obnesle za vzdrževanje zdravja, ker je dokazano, da je

Postavno zavarovano.

nervoznost, bledičnost, nespečnost, migrena, glavobol vedno le posledica slabe prebave, in vsled tega pomanjkljive tvoritve krvi. Kapljice izborno učinkujejo pri prehladi želodca, želodčni slabosti, slabi prebavi in ž njo zvezanem telesnem zaporu in breztečnosti.

Izpis iz skoraj vsak dan mi prostovoljno priposlanih zahvalnih pisem:

Z Vašimi želodčnimi kapljicami sem zelo zadovoljen, ker so ozdravile mojo hčer dolgoletne bledičnosti. Prosim, pošljite mi za 8 kron še 2 tucata. Z odličnim spoštovanjem HENRIK KUBRICHT, krajevni sodnik v Radenburgu. — Vaše želodčne kapljice so moji ženi čudovito pomagale proti želodčni bolezni. Pošljite mi zopet 12 stekleničic. JOSIP SCHNEIDER, hišni posestnik na Dunaju, Videnska glavna cesta.

Želodčne kapljice se pošiljajo:

1 tucat za K 4.—, 3 tucati za K 11.—, 5 tucatov za K 17.—,

franko zavoj prosta pošiljka, ako se znesek prej vpošljo ali po poštne povzetju. Razpošilja edino le **mestna lekarna v Zagrebu**, Markov trg št. 6, poleg cerkve sv. Marka.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, priporit, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Prodaja srečk proti mesečnim odplačilom.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomtuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženičinske kavčije.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.